

Nekonečný vlak v MAURETÁNII

ONDŘEJ HAVELKA

v tomto rozpětí vlak zastavil asi čtyřikrát. Maurové ve vagónu s námi odmítali komunikovat. Jak se zabalili, tak tam byli. Jen jeden se cestou rozbalil, aby v rohu asi pět metrů od nás vykonal svou nezbytnou potřebu. I to patří k cestě nejdělsím vlakem. Jak tedy poznat, kdy vyskočit z vlaku? Vesnice Choum

není elektrifikovaná, v noci prostě není vidět a navíc jsme seděli v zadní části vlaku, tedy více než dva kilometry od první lokomotivy. Pokud bychom minuli Choum, cestovali bychom další stovky kilometrů na sever Mauretánie do povrchových dolů.

Nakonec jsme se rozhodli vyskočit z vagonu asi ve dvě hodiny v noci, protože se nám zdálo, že v vedlejšího vagonu někdo vyskočil také. Ale co když jenom řešil svou potřebu civilizovanějším způsobem než naši společtující? Mimochodem do dvou v noci už se v rohu vystřídali všichni.

Dorazili cestovatelé opravdu až do knihovny? Pokračování v březnovém čísle.

Vzpomínáte, kam Ondra s Míšou došli v minulém díle seriálu o Mauretánii? Jen, co se vymotali z pouště plné min, čeká je dobrodružná cesta vlakem na velmi zvláštní místo. Pojeďte s nimi!

Při cestě z Maroka se cestovatel v mauretánském Nouadhibou viditelně ocitne v jiné dimenzi. Na pískem zavátých ulicích se mezi přestárlými zrezklými auty prolétají velbloudi a kozy, Maurové zahalení do modrých dželábí a větrem hnané odpadky, jimž vévodí odhozené igelitové sáčky. Kdybych měl objektivně říci, čeho tam je nejvíce, jednoznačně igelitových sáčků. Město je jimi doslova pokryté. Ekologie byla v době naší návštěvy zcela neznámým slovem.

Odpor ke všemu jinému jsme ve městě zakoušeli stále dokola. Lidé k nám přistupovali s opovržením, nechutí komunikovat, s výsměchem a mnohdy i s kameny v rukou. Házely je po nás hlavně děti, ovšem kámen hozený dítětem rozbije hlavu podobně jako kámen hozený dospělým. Za správnost tohoto tvrzení ručí jeden japonský cestovatel, kterého jsme v Mauretánii později potkali se sešitým čelem.

Abychom však neukazovali pouze ošklivou tvář Mauretánie, je na místě vyzdvihnout jedno zvlášť krásné místo ukryté hluboko v písku mauretánské Sahary. Tím kouzelným místem je Chinguetti, ospalá hliněná vesnička ukrývající nejstarší dosud přežívající knihovnu v celé Africe. Tam si cestovatel může zalistovat třeba devět století starým Koránem vázaným v gazelí kůži. Bohužel tam z Nouadhibou nevede přímá cesta, ovšem bohudík vede přímo po zaminované hranici Mauretánie a Západní Sahary železniční trať v délce více než 700 kilometrů, po níž jednou týdně převáží nákladní vlak železnou rudu z povrchových dolů v oblasti Zouérat na severu země až Atlantskému oceánu do Nouadhibou. Mimochodem, se svými 210 nákladními vagóny a délkou 2,5 kilometru jde o nejdělsí a nejtěžší vlak na světě.

Lidé mohou bez omezení naskočit na vagóny s nákladem. Cestou z pouště k oceánu sedí přímo na haldě železné rudy, opačnou

cestou sedí v prázdném vagónu, kde je soustavně pokrývá tmavý popílek železné rudy. Výsledkem je vždy černý pasažér, ať už měl při nástupu jakoukoli barvu a jakýkoli úmysl.

Na jeden z prázdných vagónů jsme naskočili spolu se skupinkou deseti černých Maurů. Zatímco Maurové mířili za práci v dolech až na konečnou, my jsme měli v plánu vyskočit z vlaku u vesnice Choum. Maurové se ještě před rozjezdem vlaku kompletně zabalili do látek. Důvod jsme pochopili ve chvíli, kdy vlak nabral rychlost a vítr rozehrál divokou show, jejíž hlavní postavou byl popílek železné rudy. Než jsme stačili otevřít batoh a něco přes sebe přehodit, měli jsme popílek mezi zuby, v uších, v nose i v očích. Zakuklili jsme se tedy po způsobu Maurů a připravili se tak na 500 kilometrů dlouhou cestu rozlehlou písečnou rovinou.

V intervalu asi deseti minut se ozývaly ohlušující rány, když do sebe vagóny tvrdě

narážely při brzdění nebo překonávání nerovností na staré trati. Když jsme se postavili, abychom zahlédli alespoň něco z rovinaté suché krajiny, okamžitě jsme obdrželi několik citelných ran do hlavy. Byly to kobylky, které svým enormním rozšířením opakovaně působí v zemích Sahelského pásu ekologické škody. Zásah desetimetrovou kobylkou v sedmdesátikilometrové rychlosti do hlavy není nic příjemného a často se stalo, že jsme jich trefili několik najednou. Zůstala bolest hlavy a krvavé fleky na popílkem pokryté improvizované kukle. Vypadali jsme děsivě.

Největší komplikací celé naší cesty ovšem bylo opustit vlak na správném místě. Vlak totiž stavěl z nám neznámých důvodů každou hodinu a pár minut stál na místě. Mezi Nouadhibou a Choumem přitom není nic než písek a miny. Na nádraží jsme zjistili, že v Choumu vlak na pár minut zastaví někdy mezi půlnocí a čtvrtou hodinou ráno, jenže

Činnost ledovců

DOMINIK RUBÁŠ

V minulém okénku do geologie jsme si začali povídat o vnějších geologických dějích.

Konkrétně jsme se zabývali činností vody. Kapalná voda však není jediným činitelem, který má podíl na utváření krajiny.

Značný podíl má i voda ve skupenství pevném, tedy led, respektive ledovec. V ČR v dnešní době žádný ledovec nemáme, byly však doby, kdy se v horských oblastech (na Šumavě a v Krkonoších) vyskytovalo množství ledovců. To bychom se však museli vrátit v čase zpět o tisíce let, do tzv. glaciálu v geologickém období zvaném pleistocén. Hory jsou přítomností ledovců poznamenány dodnes. Můžeme zmínit několik horských údolí. V Krkonoších je to např. Obří či Labský důl. Ještě zajímavější jsou možná ledovcová jezera na polské straně Krkonoš (Wielky a Maly Staw) či ledovcová jezera na Šumavě (Černé, Čertovo, Plešné atd.).

A jak ledovcová údolí či jezera vlastně vznikají? Musíme si uvědomit, že takový ledovec ve skutečnosti teče. Sice velmi pomalu (rychlostí např. jen několik cm za den), ale stále je v pohybu. Svým pohybem samozřejmě obrušuje horniny pod sebou, a vytváří tak typická údolí tvaru U. Místy může materiál, který je ledovcem přemístěovaný (kameny, štěrky...), zahradit vodní tok, čímž vznikne jezero. Některá jezera se vytvořila tam, kde horský ledovec začínal. Tomu místu se říká kar a je to ve skutečnosti velká mísovitá prohlubeň ve svahu hory.

Pokud chcete vidět horské ledovce v dnešní době, nezbyvá, než se vypravit za hranice, např. do Alp – do Rakouska, Švýcarska či Itálie. Pokud by vás více zajímal ledovec kontinentální, s cestou to bude složitější. Prohlédli byste si ho třeba na vzdáleném ostrově Island.

Foto: Dominik Rubáš, PHB.cz - Adobe stock